

Wrocław, dnia 8 czerwca 2020 r.

ALERT PRAWNY –
– POMOC FINANSOWA NA RESTRUKTURYZACJĘ

Przeprowadzenie działań restrukturyzacyjnych w przedsiębiorstwie wymaga poniesienia określonych kosztów. Przedsiębiorcy, którym grozi utrata płynności finansowej, często nie mają wystarczających pieniędzy, żeby przygotować i wdrożyć wymagane środki naprawcze, a zwłaszcza, żeby sporządzić plan restrukturyzacyjny i spokojnie przystąpić do rozmów z wierzycielami.

Taka sytuacja może być wywołana obecną epidemią COVID-19, ale nie tylko, może też wynikać z zupełnie innych przyczyn.

Dla wszystkich tych przedsiębiorców planuje się udostępnienie **specjalnej pomocy finansowej państwa, przeznaczonej na realizację kolejnych etapów restrukturyzacji**. Ustawa w tym przedmiocie została przyjęta przez Sejm i oczekuje na rozpatrzenie w Senacie. Jej wejścia w życie można spodziewać się już w drugiej połowie czerwca 2020 r.

Poniżej przedstawiamy informacje o treści projektu ustawy i możliwościach skorzystania z różnych form dofinansowania, jakie ustawa ma przewidywać.

CZYM JEST POSTĘPOWANIE RESTRUKTURYZACYJNE?

Pomoc finansowa ma być przeznaczona dla przedsiębiorców, którzy zdecydują się na skorzystanie z postępowania restrukturyzacyjnego. Obecnie obowiązujące przepisy przewidują **cztery rodzaje postępowań restrukturyzacyjnych**:

- **postępowanie o zatwierdzenie układu** – umożliwia zawarcie układu w wyniku samodzielnego zbierania przez dłużnika głosów wierzycieli, bez udziału sądu, przy pomocy doradcy restrukturyzacyjnego; może być prowadzone, jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem;
- **przyspieszone postępowanie układowe** – umożliwia dłużnikowi zawarcie układu po sporządzeniu i zatwierdzeniu spisu wierzytelności w uproszczonym trybie; toczy się przed sądem; może być prowadzone, jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem;
- **postępowanie układowe** – umożliwia dłużnikowi zawarcie układu po sporządzeniu i zatwierdzeniu spisu wierzytelności w trybie zwykłym; toczy się przed sądem; może być prowadzone, jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem;

- **postępowanie sanacyjne** – umożliwia dłużnikowi przeprowadzenie działań sanacyjnych, np. wypowiedzenie tzw. „toksycznych kontraktów”, oraz zawarcie układu z wierzycielami nawet dopiero po roku po otwarciu postępowania; w tym czasie dłużnik korzysta z szerokiej ochrony przed egzekucją, w tym prowadzoną przez wierzycieli zabezpieczonych hipoteką czy zastawem rejestrowym.

W postępowaniu o zatwierdzenie układu i przyspieszonym postępowaniu układowym dopuszczalne jest zawarcie **układu częściowego**. W tym przypadku dłużnik zawiera układ tylko z najważniejszymi wierzycielami, a pozostali nie biorą udziału w postępowaniu. Co ważne, układem można objąć nawet bez ich zgody wierzycieli zabezpieczonych hipoteką czy zastawem rejestrowym.

Nadto obecnie prowadzone są prace nad **uproszczonym postępowaniem restrukturyzacyjnym**. Dłużnik zbierałby głosy wierzycieli poza sądem, ale przez czas trwania postępowania, nawet do czterech miesięcy, korzystałby z ochrony przed egzekucją ze strony wierzycieli i moratorium na spłatę wierzytelności, tzn. nie musiałby płacić zaległych zobowiązań na rzecz kontrahentów, podatków, opłat itp.

KTO MOŻE OTRZYMAĆ POMOC?

Dofinansowanie ma być przeznaczone co do zasady dla **wszystkich grup przedsiębiorców**. Jedyne tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne ma być ograniczone wyłącznie do mikro-, małych i średnich przedsiębiorców (MŚP). Co ważne, ustalenie, czy przedsiębiorca zalicza się do grupy MŚP, ma wymagać uwzględnienia liczby pracowników, salda bilansu i obrotów notowanych przez tego przedsiębiorcę oraz powiązane z nim przedsiębiorstwa i przedsiębiorstwa partnerskie.

Pomoc może być udzielana, jeżeli przedsiębiorca znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej nie otrzymał wcześniej tej pomocy albo od dnia otrzymania pomocy upłynęło co najmniej 10 lat. Przewiduje się tu wyjątki, w szczególności jeżeli pomoc jest konieczna z powodu wystąpienia okoliczności związanych z wykonywaniem działalności gospodarczej, za które przedsiębiorca nie ponosi odpowiedzialności.

Wsparcie może otrzymać także przedsiębiorca znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej, **nabywający aktywa od innego przedsiębiorcy**, jeżeli ten inny przedsiębiorca otrzymał pomoc przed zbyciem aktywów. Konieczne jest tu jednak spełnienie pewnych warunków, w szczególności żeby upłynęło co najmniej 10 lat od dnia uzyskania przez tamtego przedsiębiorcę pomocy, ewentualnie żeby nabywca nie kontynuował działalności prowadzonej przez zbywcę.

Pomoc może zostać udzielana również przedsiębiorcom wchodzącym w skład **grupy kapitałowej**, o ile trudna sytuacja ekonomiczna takiego przedsiębiorcy:

1. ma charakter wewnętrzny i nie jest wynikiem nieuzasadnionego podziału kosztów w ramach grupy kapitałowej;
2. jest zbyt poważna, aby mogła zostać rozwiązana przez przedsiębiorcę znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej lub przedsiębiorców należących do tej samej grupy kapitałowej.

JAKIE SĄ RODZAJE POMOCY?

POMOC PUBLICZNA NA RATOWANIE

- Ma być udzielana przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej, w celu umożliwienia mu wykonywania działalności gospodarczej przez okres niezbędny do:
 - **opracowania planu restrukturyzacji,**
 - **likwidacji działalności gospodarczej,**
 - **przeprowadzenia koniecznych w tym zakresie analiz.**
- Możliwe ma być jej udzielenie także mikro-, małemu lub średniemu przedsiębiorcy, który nie znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej, jednak z powodu zaistnienia wyjątkowych i nieprzewidzianych okoliczności wymaga pilnego wsparcia płynności finansowej.
- Ma być udzielana w formie pożyczki oprocentowanej, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.
- W razie konieczności udzielenie pomocy ma wymagać ustanowienia przez przedsiębiorcę zabezpieczenia, w szczególności w postaci hipoteki, zastawu, poręczenia czy weksla własnego *in blanco*.
- Wysokość pożyczki ma być ograniczona do kwoty niezbędnej do utrzymania działalności operacyjnej przedsiębiorcy w okresie, na który pomoc została udzielona, jednak nie dłuższym niż 6 miesięcy.

TYMCZASOWE WSPARCIE RESTRUKTURYZACYJNE

- Może być udzielane mikro-, małemu lub średniemu przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej w celu umożliwienia temu przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej przez czas niezbędny do **wdrożenia działań restrukturyzacyjnych mających na celu przywrócenie długookresowej zdolności do konkurencyjności na rynku.**
- Udzielenie wsparcia ma być uzależnione od **wdrożenia uproszczonego planu restrukturyzacji**. Plan ma podlegać zatwierdzeniu przez ministra lub Agencję Rozwoju Przemysłu.
- Możliwe ma być jego udzielenie także mikro-, małemu lub średniemu przedsiębiorcy, który nie znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej, jednak z powodu zaistnienia wyjątkowych i nieprzewidzianych okoliczności wymaga pilnego wsparcia płynności finansowej.
- Ma być udzielane w formie pożyczki oprocentowanej, na okres nie dłuższy niż 18 miesięcy.
- W razie konieczności udzielenie wsparcia ma wymagać ustanowienia przez przedsiębiorcę zabezpieczenia, w szczególności w postaci hipoteki, zastawu, poręczenia czy weksla własnego *in blanco*.

POMOC PUBLICZNA NA RESTRUKTURYZACJĘ

- Ma być udzielana przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej w celu **realizacji planu restrukturyzacji**, który umożliwi przywrócenie temu przedsiębiorcy długookresowej zdolności do konkutowania na rynku.
- Ma być udzielana, jeżeli:
 - o zapobiega trudnościom społecznym lub prowadzi do przewyciężenia niedoskonałości rynku,
 - o bez tej pomocy przedsiębiorca znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej zostałby zrestrukturyzowany, sprzedany lub zlikwidowany w taki sposób, że cel pomocy nie zostałby osiągnięty lub zostałby osiągnięty w mniejszym zakresie,
 - o zostanie przedstawiony wiarygodny scenariusz alternatywny obejmujący działania niebędące pomocą na restrukturyzację, stanowiące element planu restrukturyzacji, z którego wynika, że bez pomocy jej cel nie zostałby osiągnięty lub zostałby osiągnięty w mniejszym zakresie.
- Ma być ograniczona do minimum niezbędnego do przywrócenia przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej długookresowej zdolności do konkutowania na rynku, biorąc pod uwagę w szczególności wielkość i formę udzielanej pomocy na restrukturyzację oraz podział obciążeń. Co ważne, ten rodzaj pomocy ma stanowić jedynie uzupełnienie wkładu własnego przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej, będącego wkładem w finansowanie kosztów restrukturyzacji.
- Ma być udzielana w różnych formach:
 - o pożyczki,
 - o objęcia akcji lub udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym albo udziału w podwyższeniu kapitału zakładowego przez podwyższenie wartości nominalnej dotychczasowych udziałów lub akcji,
 - o objęcia obligacji,
 - o zmiany terminów spłaty pożyczki udzielonej jako pomoc na restrukturyzację,
 - o konwersji pożyczki, udzielonej jako pomoc na ratowanie lub jako tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne, na udziały lub akcje przedsiębiorcy,
 - o ulgi w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej.
- Warunkiem uzyskania pomocy ma być stworzenie **planu restrukturyzacyjnego**. Pomoc nie będzie mogła zostać udzielona, jeżeli środki restrukturyzacyjne określone w planie restrukturyzacji będą ograniczone wyłącznie do restrukturyzacji zobowiązań lub plan będzie przewidywać nowe inwestycje, z wyjątkiem inwestycji niezbędnych do przywrócenia przedsiębiorcy długookresowej zdolności do konkutowania na rynku.
- Co więcej, pomoc co do zasady nie ma służyć finansowaniu nowych inwestycji, chyba że jest ona niezbędna do odzyskania przez przedsiębiorcę długookresowej zdolności do konkutowania na rynku.

JAK OTRZYMAĆ POMOC?

Pomoc ma być udzielana na pisemny wniosek. Najprawdopodobniej rozpatrywaniem wniosków będzie zajmować się w imieniu ministra właściwego do spraw gospodarki Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. Wniosek będzie można złożyć osobiście, pocztą lub za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej.

W zależności od rodzaju pomocy, we wniosku trzeba będzie zawrzeć przede wszystkim odpowiedni opis sytuacji przedsiębiorcy i planowanych albo wdrażanych środków restrukturyzacyjnych, oraz wskazać okres, na jaki ma być udzielona pomoc i jej wysokość. Jeśli udzielenie pomocy będzie uzależnione od ustanowienia zabezpieczenia, we wniosku trzeba będzie również zaproponować jego formę.

Wnioski mają być rozpatrywane co do zasady w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia złożenia. W razie odmowy udzielania pomocy, wnioskodawcy ma przysługiwać prawo do odwołania, a dalej skargi do sądu administracyjnego. Co do zasady, udzielenie pomocy ma wymagać notyfikacji Komisji Europejskiej. Wyjątki w tym zakresie mają dotyczyć przedsiębiorców z grup MŚP.

Co istotne, opisane trzy postaci pomocy będzie można co do zasady ze sobą łączyć, tzn. ubiegać się o przyznanie kolejnej formy pomocy po wykorzystaniu poprzedniej.

CZY UPRAWNIENIA PRZEDSIĘBIORCY ZOSTANĄ OGRANICZONE?

W przypadku skorzystania przez przedsiębiorcę ze wsparcia państwa na restrukturyzację planuje się wprowadzenie przepisów ograniczających wynagrodzenia wypłacane na rzecz kadry zarządzającej.

Maksymalna wysokość wynagrodzenia miesięcznego na rzecz:

- kierowników, w szczególności dyrektorów, prezesów, tymczasowych kierowników, zarządców komisarycznych i osób zarządzających na podstawie umów cywilnoprawnych,
- zastępców kierowników, w szczególności zastępców dyrektorów i wiceprezesów,
- członków organów zarządzających, w szczególności członków zarządów,
- głównych księgowych,
- członków organów nadzorczych

nie będzie mogła przekroczyć 400 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa GUS na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Ograniczenie ma obowiązywać w okresie od dnia zaakceptowania wniosku o udzielenie pomocy do dnia przypadającego po upływie roku od udzielenia pomocy.

W tym samym czasie osobom wymienionym wyżej nie ma też przysługiwać prowizja od zysku, nagroda z zakładowego funduszu nagród oraz roszczenie z tytułu udziału w zysku lub nadwyżce bilansowej.

W razie jakichkolwiek pytań o postępowania restrukturyzacyjne i pomoc publiczną w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców pozostajemy do Państwa dyspozycji!

Aleksandra Krawczyk, LL.M. corp. restruc. (Heidelberg)
adwokat, doradca restrukturyzacyjny

Kinga Słomka
radca prawny

SDZLEGAL Schindhelm

Kancelaria Prawna Champera, Dubis, Zając i Wspólnicy sp. k.

ul. Kazimierza Wielkiego 3, 50-077 Wrocław

Tel.: +48 71 326 51 40

E-mail: aleksandra.krawczyk@sdzlegal.pl

E-mail: kinga.slomka@sdzlegal.pl

E-mail: wroclaw@sdzlegal.pl

www.schindhelm.com